

BURSA İLİ OSMANGAZİ İLÇESİ
MOLLAGÜRANİ MAHALLESİ ARKEOPARK
(5009 ADA) ALANINA İLİŞKİN PLAN NOTU İLAVESİ
1/1000 ÖLÇEKLİ MURADIYE KORUMA AMAÇLI
İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİ
AÇIKLAMA RAPORU

TRENETA Turizm Planlama A.Ş.
Bağcı Mah.26.Sk.No:6 Mudanya BURSA
Tic.Sic.No:111857 Mudanya V.D/859121983
Dr. Murat ÖZYABA
(Ağrıbu Y.Şehir Plancısı Sil.Koruma Plancısı)
Oda Sic.No:83 Dip.No:YTÜ 15394
ozyaba@gmail.com Gsm:0532 584 55 45

H22D07A4A

Meltem AKYAZI

Muhammet YAZAR

Hatice TAN

Y. Mimar

Arkeolog

Sosyolog

Hakan KÖPRÜLÜOĞULLARI

Zeynep KURT

Katip Üye

Katip Üye

PLAN İŞLEM NUMARASI

UIP-16768215

Osmangazi Belediye Meclisi'nin 08.06.2022 tarih ve 417 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.

Bursa Kültür Varlıklarını Koruma
Bölge Kurulunun

25/08/2022 gün ve 11588 sayılı
karar ektir.

ASLI GİBİDİR

Mustafa DUNDAR

Osmangazi Belediye Başkanı

ERKAL ÇETİNDAG
Koruma Bölge Kurulu Müdürü

Bursa Büyükşehir Belediye Meclisi'nin

08.06.2022 tarih ve 1002 sayılı kararı ile
26.07.2022 onaylanmıştır.

Minur AKMAZ
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

1. BURSA'NIN ÜLKE VE BÖLGE İÇİNDEKİ YERİ

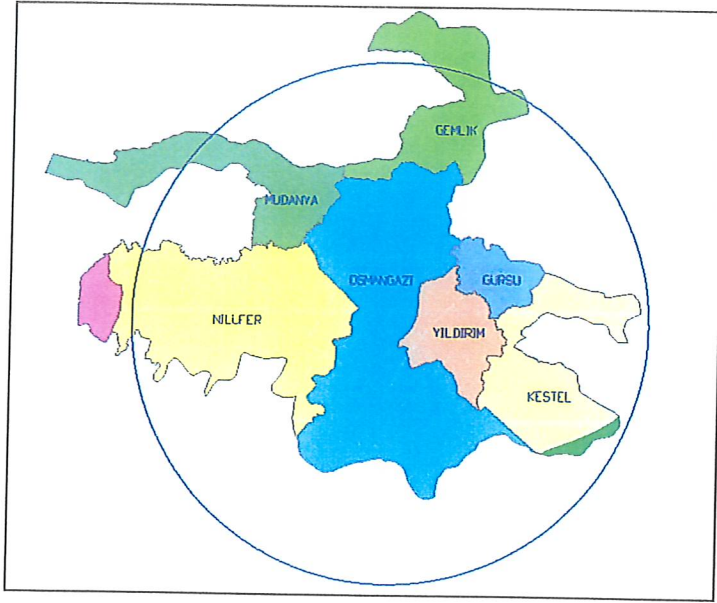
1.1. KONUMU:

Bursa Türkiye'nin kuzeybatısında Marmara Bölgesinde yer alan bir il merkezidir.

Bursa 17 ilçeye sahip bir il merkezidir. Bursa'ya ait ilçeler sırasıyla; Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım, Büyükorhan, Gemlik, Gürsu, Harmancık, İnegöl, İznik, Karacabey, Keles, Kestel, Mudanya, M. Kemalpaşa, Orhaneli, Orhangazi, Yenişehir'dir. (Harita 1)

Bu ilçelerden Nilüfer, Osmangazi, Yıldırım Büyükşehir Belediyesi'ni oluştururken 5216 sayılı "Büyükşehir Yasası" kapsamında Gemlik, Gürsu, Kestel, Mudanya ilçeleri de Büyükşehir Belediyesi sınırlarına dahil olmuştur.

Harita 1: Bursa İli İdari Bölünüşü

Bursa İl geneli itibariyle 2010 yılı nüfusu 2.605.495, yüzölçümü 10.422 km², nüfus yoğunluğu ise km²'de 250 kişidir. Bursa ülke nüfusunun % 3.5'ini barındırır.(2010 yılı Türkiye nüfusu 73.722.998 kişidir. *Kaynak:TÜİK*)

1.2. NÜFUS VE DEMOGRAFİK YAPISI:

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin kapsamında, Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım ilçeleri 2010 yılı nüfusu, 5216 sayılı yasa kapsamında kendisine bağlanan Gürsu, Kestel, Mudanya, Gemlik ilçeleri ve bağlı belde ve köyleri ile birlikte nüfusu 2.308.574 kişiye çıkmıştır. (*Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları*)

Handwritten signature

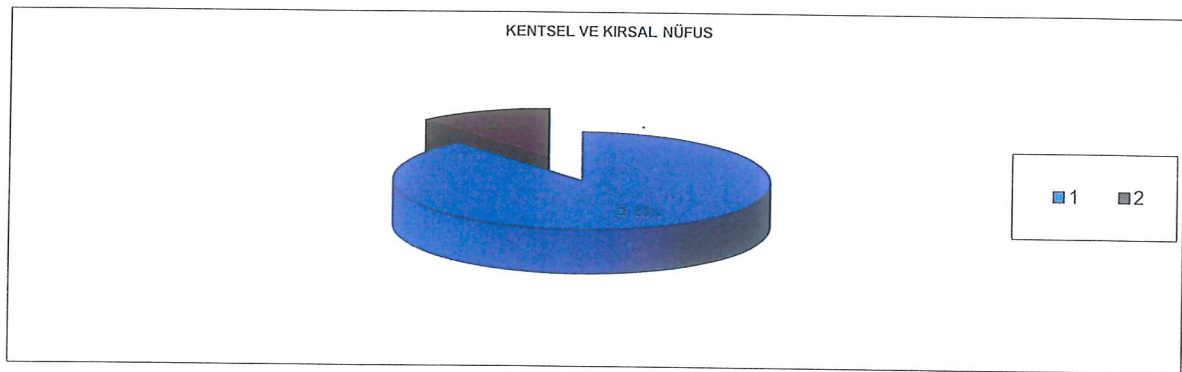
Tablo 1: Bursa İli Nüfus Oranları

	Kişi	%
Kentsel Nüfus (İl geneli)	2.308.574	88,9
Kır Nüfusu (il geneli)	296.921	11,4
Bursa İl Nüfusu	2.605.495	100,00
Büyükşehir Belediyesi Nüfusu	1.905.570	82,54
Diğer Kentsel nüfus	403.004	17,46
Bursa Toplam Kentsel Nüfusu	2.308.574	100,00
Büyükşehir Belediyesi Nüfusu	1.905.570	71,94
Diğer	699.925	28,06
Bursa İl Nüfusu	2.605.495	100,00

Kaynak: TÜİK(Kaynak:DİE ve Kuzey Planlama Bölgesi)

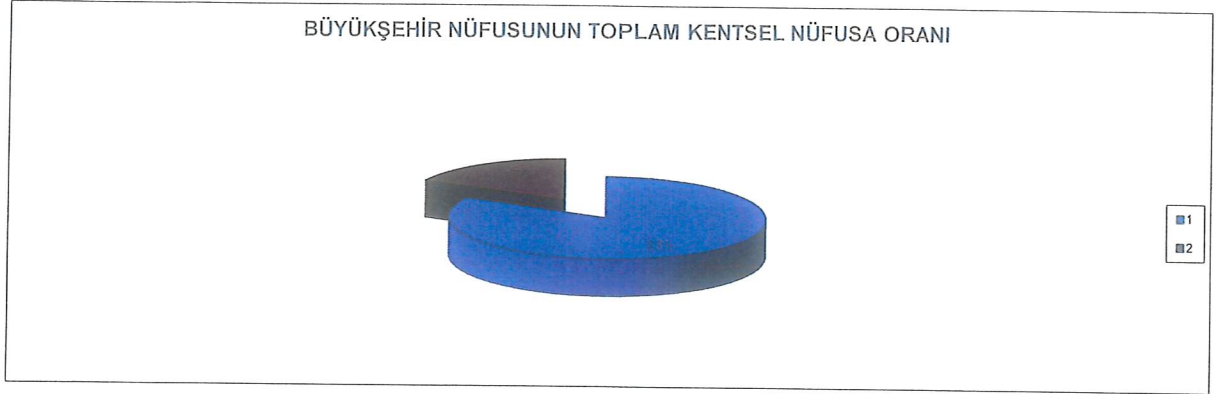
Bursa İlinde Kent Nüfusunun İl nüfusuna oranı (%88.6) Ülkedeki oranın (%64.90) üzerindedir. İl nüfusunun yapısına bakıldığında kentsel nüfusun büyük kısmı (%82.54) Büyükşehir kapsamında kalmaktadır.

Grafik 1: Kentsel ve Kırsal Nüfus Oranı(Kaynak:DİE ve Merkez Planlama Bölgesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Plan açıklama raporu)

Handwritten signature

Grafik 2: Büyükşehir Nüfusunun Toplam Kentsel Nüfusa Oranı(Kaynak:DİE ve Merkez Planlama Bölgesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Plan açıklama raporu)

Bursa Kentsel Alanı Tarihi Kent Merkezi'nin de yer aldığı ve Uludağ'ın kuzey yamaçlarından Ovaya yayılan geniş bir alana yerleşmiştir.

Kent Doğu ve Batıda bitişik iki büyük leke olarak belirginleşir. Bu iki yerleşim bölgesini ayıran Nilüfer Çayının doğu kesiminde; Osmangazi İlçe Belediyesi'nin bir kısmı, Yıldırım Belediyeleri yer alır. Daha doğu kesimde Gürsu ve Kestel yerleşmeleri Merkez bölgeyi tamamlar. Batı Kesiminde ise Osmangazi Belediyesi yerleşimi yer alır.

1.3. EKONOMİK YAPISI

Bursa, ülke ekonomisine sağladığı katma değer açısından İstanbul, Kocaeli ve İzmir'den sonra 4'üncü sırada yer almaktadır. Türkiye genelinde sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında ise Bursa, İstanbul, Ankara, İzmir ve Kocaeli'nden sonra 5.nci sıradadır.

Bursa İli'nin Türkiye GSMH'sine katkısı 1980 yılında %3.2, 1990 yılında %3.5, 2000 yılında %3.7, 2004 yılında %3.9 olmuştur. Buna göre DİE tarafından tüm Türkiye için yaklaşık 300 milyar dolar olarak açıklanan GSMH'nin 12 milyar dolar kısmını Bursa karşılamıştır.

Türkiye ekonomisinde önemli yeri olan Bursa İlinde kişi başına düşen GSYİH 2000 yılı rakamlarına göre 3.491 USD olup bu rakam Türkiye ortalamasının (2.941) üzerindedir.

İşgücünün istihdamı açısından bakıldığında; Türkiye genelinde Bursa ili 13. sırada yer almaktadır. 1970 yılında il genelindeki istihdam 390.447 iken, 1990 yılında yüzde 69,7 artışla 662.517'e yükselmiştir. (Kaynak:Merkez Planlama Bölgesi Açıklama raporu)

Tablo 2: Bursa İli'ndeki Çalışan Sayısı Ve Aktivite Oranı

Yıllar	Nüfus	Çalışan sayısı	Aktivite oranı
1980	1 148 492	495.813	43,1
1990	1 603 137	662.512	41,3
2000	2 125 140	825.531	38,8

Kaynak: TÜİK ve Merkez Planlama Bölgesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Plan açıklama raporu)

Handwritten signature

Bursa'da aktivite oranının çok yüksek olduğu ve yıllara göre oranının düştüğü görülmektedir. Bu nüfus artış oranına göre tarım sektöründe çalışanların daha az artmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 3: Bursa İli'nde Sektörel Dağılım

Sektörler / Yıllar	1980	%	1990	%	2000	%
Tarım	257.699	51,98	265.520	40,08	277.075	33,56
Sanayi	114.684	23,13	207.164	31,27	270.059	32,71
Hizmetler	123.430	24,89	189.833	28,65	278.397	33,72
Toplam (çalışan sayısı)	495.813	100,00	662.517	100,00	825.531	100,00
İl Nüfusu	658.455		1.225.089		2.125.140	
Çalışan Nüfus %	75,30		54,08		38,85	

Kaynak: TÜİK ve Merkez Planlama Bölgesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Plan açıklama raporu

1980 yılı verilerinde çalışan kişi sayısı son derece yüksektir. Bunda en önemli faktör, Bursa ilinde aile işletmelerinin bu verilerde dikkate alınması olmuştur.

Tarım sektörü; 1990'da, 1980 yılına göre; 1.03 oranında gelişme, 2000'de 1.07 oranında gelişme sağlamıştır. Sanayi sektörü 1990'da 1.8 oranında gelişme, 2000'de 2,3 oranında gelişme sağlamıştır. Hizmetler sektörü, 1990 yılında 1,5 oranında, 2000'de ise 2.2 oranında gelişme sağlamıştır.

1.4. FİZİKSEL YAPISI

1.4.1. TOPOĞRAFYA

Bursa ilinin topoğrafyasını birbirinden eşiklerle ayrılmış çöküntü alanları ile dağlar belirler.

Bursa ilinin yaklaşık %35'ini dağlar, %17'sini ovalar kaplar. Bursa Ovası'ndaki tarım arazilerinde ağırlıklı olarak sulu tarım yapılmaktadır.

1.4.2. AKARSU VE GÖLLER

İlin en önemli akarsu kaynağı Nilüfer Çayı ve kollarıdır. Deliçay, Akarsu Deresi, Kaplıkaya Deresi, Ayvalı Deresi il merkezinin diğer önemli akarsularıdır.

Uluabat ve İznik Gölleri ise Türkiye'nin önemli göllerindendir.

1.4.3. İKLİM

Bursa iklimi Akdeniz ile Karadeniz arasında geçiş özelliği göstermektedir. Sert ve kurak bir iklim özelliği görülmemektedir. En çok yağış kış ve ilkbahar aylarında almaktadır. Merkez ilçenin yıllık sıcaklık ortalaması 14.4 derecedir. Ortalama sıcaklık Ocak ayı için 5.1, Temmuz ayı için 24.1 derecedir. Ortalama sıcaklık kış ayları için 5 derece, yaz ayları için 24 derecedir.

49 yıllık verilere göre aylık ortalama yağış miktarı 60.8 mm.'dir. Söz konusu dönemdeki aylık ortalamaları göz önüne alındığında en çok yağışın Aralık ayında, en az yağışın ise Ağustos ayında olduğu görülmektedir. Yıllık ortalama yağışlı günler sayısı 115.7'dir. Ortalama olarak yılda 10 gün süre ile kar kaplı kalmaktadır.

1.4.4. BİTKİ ÖRTÜSÜ

Bursa, bitki örtüsü bakımından çeşitlilik göstermektedir. Bursa'nın toplam alanının %30'unu ekili dikili alanlar, %1.67'sini nadas alanları ve %5.14'ünü ise işlenmeyen tarım arazisi oluşturmaktadır.

Marmara Denizi kıyısında ve İznik Gölü kıyısındaki yerleşmelerde zeytin yetiştirilmektedir. Uludağ ve Milli Park sınırları içinde Orhaneli ve Keles ilçeleri çevrelerinde orman alanları bulunmaktadır. Karacabey ve Mustafakemalpaşa Ovalarında Büyük mera alanları da bulunmaktadır.

Merkezde maki türleri yer alırken, yüksek yerlerde kayın, gürgen, meşe, köknar ve çınar ağaçlarının bulunduğu ormanlar ve fundalık alanlar bulunmaktadır.

1.4.5. TOPRAK KABİLİYETİ

Bursa'da 1. sınıf topraklar genellikle düz ve sulanabilir alanlarda yer almaktadır. Daha çok alüviyal kahverengi orman, kireçsiz kahverengi orman, rendina, hidromafik alüviyal ve vertisol topraklar bulunmaktadır. Tarım için uygun toprak bünyesi vardır.

1.4.6. ULAŞIM:

Bursa kent makro formunu da belirleyen önemli karayolu ulaşım aksları şunlardır.

Doğu Kesimde ;Bursa- Eskişehir, Ankara Karayolu,

Kuzey Kesimde ;Bursa-Gemlik, Yalova, İstanbul Karayolu ile Bursa-Mudanya Karayolu

Batı Kesimde ;Bursa - Balıkesir, İzmir Karayolu, Bursa -Eski İzmir yoludur.

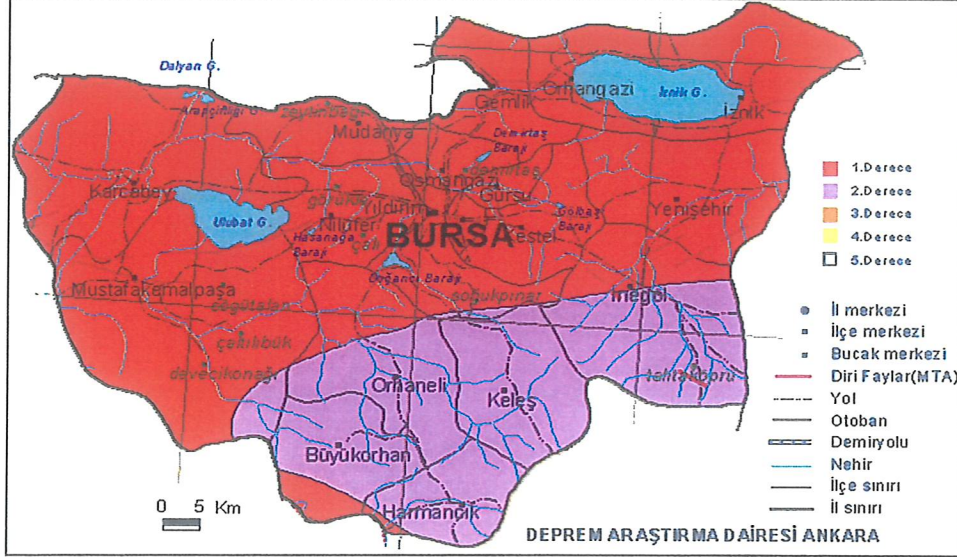
Bursa'da ulaşım sistemi olarak demiryolu ulaşımı mevcut değildir. Ancak TCDD Genel Müdürlüğü tarafından yapım ihalesi yapılan Bandırma-Bursa-Ayazma-Osmaneli hattının kamulaştırma çalışmalarına başlanmıştır. Karayolları açısından bizzat kendisi odak oluşturma özelliğine sahiptir. Denizyolu ulaşımı, Mudanya ve Gemlik'ten sağlanırken, havayolu ulaşımı, Bursa Yenişehir Havaalanı'ndan sağlanmaktadır. (Kaynak: Merkez Planlama Bölgesi Açıklama Raporu)

1.4.7. DEPREM DURUMU:

Planlama alanı ve yakın çevresi Bayındırlık ve İskan Bakanlığı “Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası”na göre I. Derece deprem bölgesi sınırında yer almaktadır. (Harita2)

Harita 2: Bursa İli Deprem Haritası

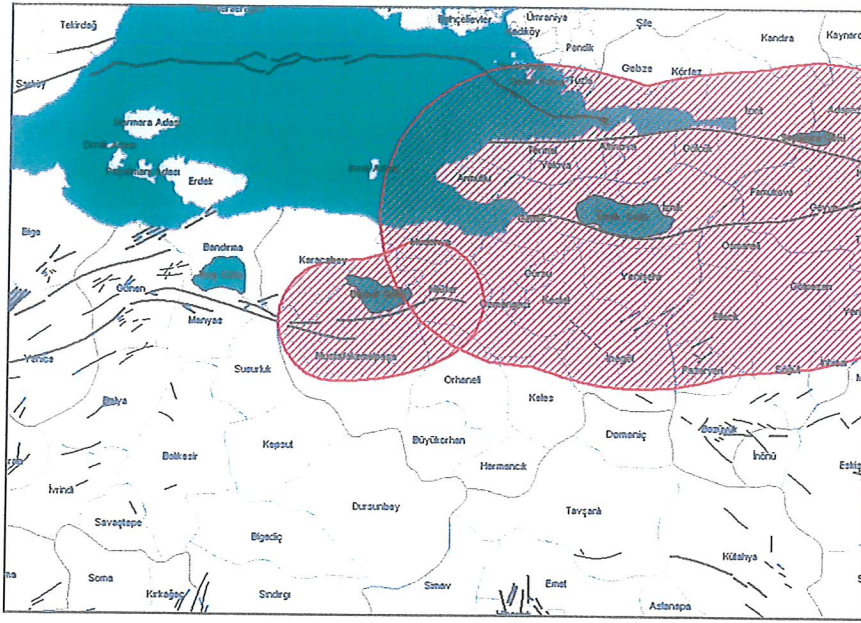
Bursa Merkez ve yakın çevresi, kuzeyinden geçen Kuzey Anadolu Fayı (KAF)’nın üzerinde gelişen sismik hareketlerin etkisinde kalmaktadır. Kuzey Anadolu Fayı, Akyazı ve Göynük arasında iki kola ayrılmaktadır.

Kuzey Anadolu Fayı’nın kuzeyde kalan kısmı Adapazarı-İzmit-Yalova istikametini takiben Marmara Denizine doğru devam etmektedir. Bu kol üzerinde 17 Ağustos 1999’da meydana gelen 7.4 büyüklüğündeki Gölcük depremi Bursa’da hissedilmiştir. Bu depremin inceleme alanındaki maksimum yatay ivmesi Afet İşleri Genel Müdürlüğü-Deprem Araştırma Dairesi(DAD) verilerine göre 54 Mg civarında olmuştur. Kuzey Anadolu Fayı’nın kuzey kolunun Bursa Merkeze uzaklığı yaklaşık 70 km’dir.

Kuzey Anadolu Fayı’nın güney kolunu oluşturan ve İznik Gölü’nün hemen güneyinden geçen ve Gemlik Körfezi’nden Marmara Denizi’nin içlerine doğru devam eden hat üzerinde meydana gelebilecek olası bir depremde planlama alanının yoğun bir şekilde etkilenebileceği yapılan analizlerin sonucunda tespit edilmiştir. Kuzey Anadolu Fayı’nın güney kolunun inceleme alanına uzaklığı yaklaşık 25 km’dir. Bu nedenle bu kol üzerinde gelişebilecek bir depremin etkisi inceleme alanında çok daha fazla olacaktır. (Kaynak: Merkez Planlama Bölgesi Açıklama Raporu)

Handwritten signature

Resim 1:

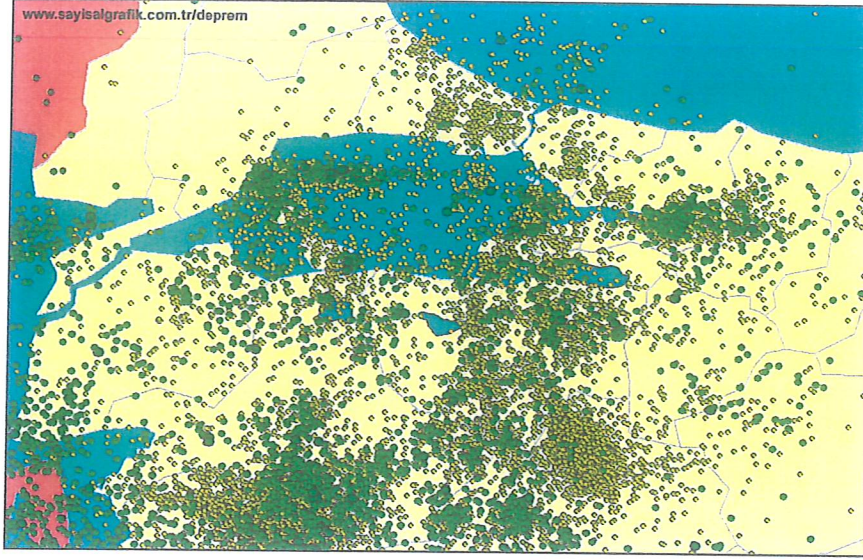

KAF'ın güney kolu haricindeki fay zonları ise batıda Bursa fay zone, güneydoğuda ise İnönü-Eskişehir fay zone'dur. Bursa Yerleşiminin güney kesiminden geçen ve İnönü-Eskişehir fay zoneunun devamı niteliğindeki fay hattı inceleme alanı için ciddi tehlike oluşturmaktadır. Aletsel verileri de göz önüne aldığımızda (21 Ekim 1983, İnegöl depremi, $M=4,9$) bu fayların inceleme alanını tehdit ettiğinin ve daha büyük depremlerin meydana gelebileceğinin işaretidir.

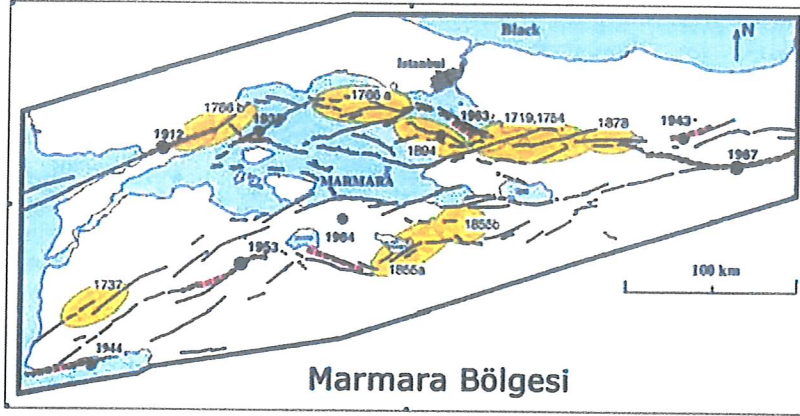
KAF'ın güney kolunun ürettiği en son büyük depremin yüzyıllar önce olduğu, Bursa fayı ya da alt fay zoneunun ise yüzyılı aşkın bir süre önce yıkıcı deprem meydana getirdiği bilinmektedir. Olabilecek bir depremin olası yeridir. Bursa ve çevresinin diri faylarını MTA tarafından hazırlanan 1/25 000 ölçekli jeoloji haritasında da sunulmuştur.

Bursa çevresinin ve Marmara Bölgesinin Sismotektonik haritası Şekil 2 ve 3'te verilmiştir.

Resim 2:

Resim 3:

2. ÜST ÖLÇEKLİ PLAN VERİLERİ

Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları en son 5216 sayılı yasa kapsamında belirlenmiş ve en geniş haline kavuşmuştur. Kanun kapsamında 30 km yarıçaplı bir daire ile tanımlanan alanın nihai sınırları yaklaşık 300 km²'lik bir alanı kaplamaktadır.

Bursa İl genelini kaplayan alanda Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Tarafından onaylanan "Bursa 2020 yılı 1/100 000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" mevcuttur.

Bu Çevre Düzeni Planı kapsamında Gelişme eğilimleri de dikkate alınarak bazı tanımlar getirmiştir. Bu tanımlamalardan biriside "Bursa Metropolitan Alanı"dır. Bu alan kapsamında yedi adet alt planlama bölgesi tanımlanmıştır. Bu alan günümüz Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kalan ve kentsel aktivitelerin yoğun olduğu bölgeler ile örtüşmektedir.

Bu Bölgeler;

Merkez Planlama Bölgesi

Batı Planlama Bölgesi

Mudanya Planlama Bölgesi

Kuzey Planlama Bölgesi

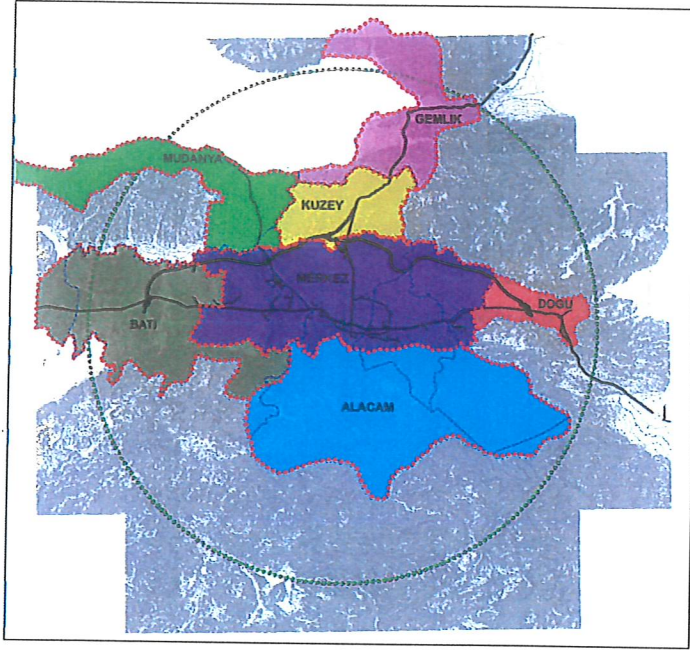
Gemlik Planlama Bölgesi

Doğu Planlama Bölgesi

Alaçam (Uludağ) Planlama Bölgesi.

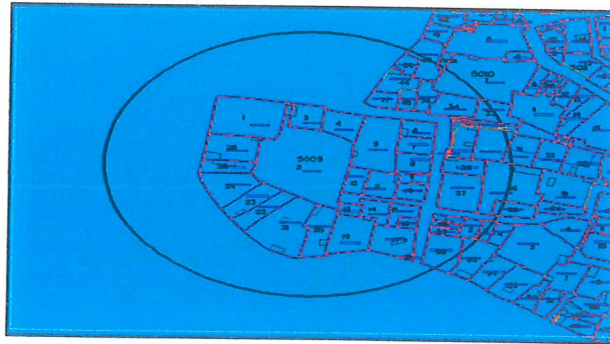
Planlama alanı, Merkez Planlama Bölgesi içinde yer almaktadır.

Harita 3: Merkez Planlama Bölgesi

(Kaynak: Merkez Planlama Bölgesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Plan açıklama raporu)

3. JEOLojİK VE JEOTEKNİK ETÜD VERİLERİ

Plan değişikliğine konu alanın Alüvyon(QA11) Neojen(Ne1) Yamaç Molozu-Birikinti Konisi(Qym/b.konisi) Traverten(tr.) alanında kaldığı tespit edilmiştir.

ku

4. PLANLAMA ALANININ KONUMU:

İli: Bursa

İlçesi: Osmangazi

Mahallesi: Mollagürani

Plan Adı: 1/1000 Ölçekli Muradiye Koruma Amaçlı İmar Planı

Ada: 5009 ada tamamı

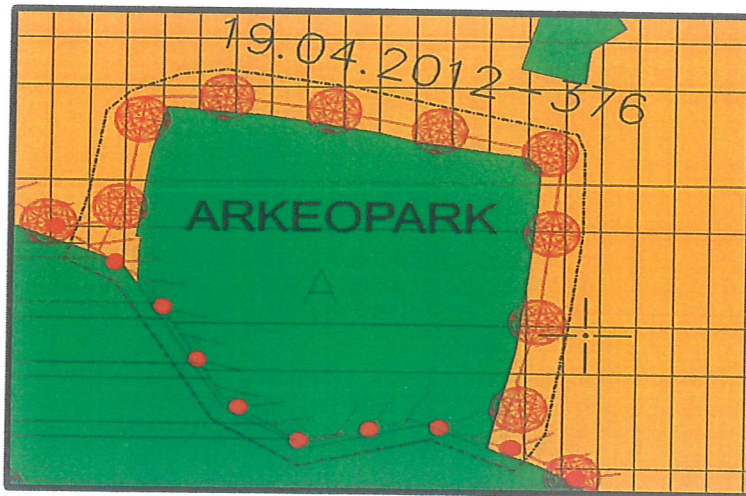

Hava Fotoğrafi Örneği

5. MEVCUT ONAYLI İMAR PLAN KARARLARI

5.1. 1/5000 Ölçekli Osmangazi Nazım İmar Planı

Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 17.07.2008 tarih 487 sayılı kararı ile onaylı 1/5000 ölçekli Osmangazi(Merkez) Nazım İmar Planı kapsamında Mollagürani Mahallesi, 5009 ada tamamı Arkeopark alanında kalmaktadır.

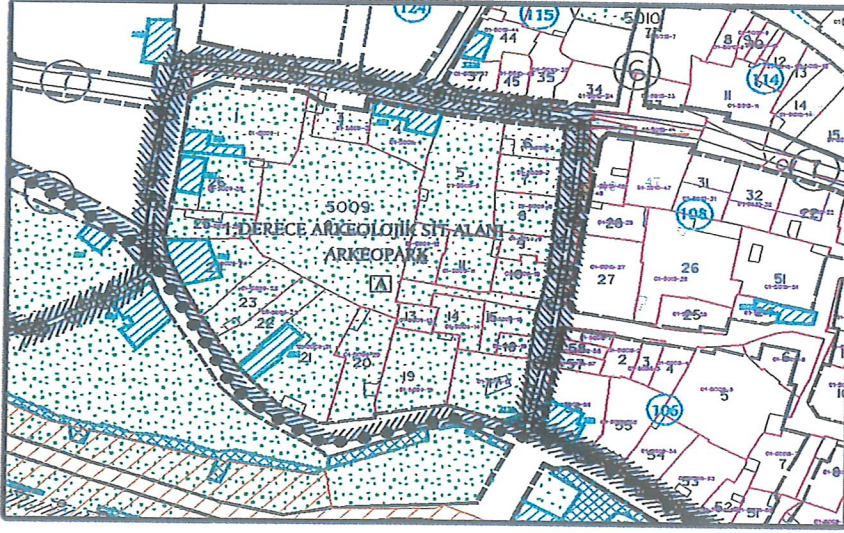

Onaylı 1/5000 ölçekli Osmangazi Nazım İmar Planı

Handwritten signature

5.2. 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı

Mollagürani Mahallesi, 5009 ada tamamının onaylı 1/1000 ölçekli Muradiye Koruma Amaçlı İmar Planında Arkeopark alanında kaldığı, aynı zamanda da 1.derece arkeolojik sit ve kentsel sit alanında olduğu tespit edilmiştir.

Onaylı 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı

6. PLANLAMA ALANI İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

6.1. GEREKÇE

Kentsel Tasarım Müdürlüğü'nün 26.05.2022 tarih ve E.104481 sayılı yazı ile 1.derece arkeolojik sit alanında kalan onaylı 1/1000 ölçekli Muradiye Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında Mollagürani Mahallesi, 5009 adada bulunan Arkeopark Alanına ilişkin "Arkeopark alanlarında müzecilik faaliyetlerinin sürdürülebilmesine yönelik ziyaretçi karşılama ünitesi, müzecilik eğitimine yönelik kütüphane(kitaplık), güvenlik noktası, tuvalet, lavabo, mescid, sunum salonu vb. üniteler BKVKK'nca onaylanacak projede yer alması koşuluyla yapılabilir." şeklinde plan notu ilavesini içeren plan notu değişikliği hakkında BKVKBK Müdürlüğü'nden görüş istenmiştir.

26.05.2022 tarih ve 11367 sayılı Kurul Kararı ile söz konusu Arkeopark Alanına ilişkin plan notu ilavesini içeren plan değişikliğinin, 2863 sayılı Kanunun 17. ve 57. Maddeleri uyarınca, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarihli ve 658 sayılı ilke kararı kapsamında uygun olduğuna, plan notu ilavesini içeren plan değişikliği tamamlandıktan sonra değerlendirilmek üzere Kurula iletilmesine karar verilmiştir.

Mollagürani Mahallesi, 5009 ada- muhtelif parseller, Osmangazi Belediyesi mülkiyetindedir.

Ku

7. BURSA İLİ OSMANGAZİ İLÇESİ 1/1000 ÖLÇEKLİ KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI PLAN NOTU İLAVESİNİ İÇEREN PLAN DEĞİŞİKLİĞİ

ARKEOPARK(5009 ADA) ALANINA İLİŞKİN PLAN NOTU İLAVESİ 1/1000 ÖLÇEKLİ MURADIYE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİ

“Arkeopark alanlarında müzecilik faaliyetlerinin sürdürülebilmesine yönelik ziyaretçi karşılama ünitesi, müzecilik eğitime yönelik kütüphane(kitaplık), güvenlik noktası, tuvalet, lavabo, mescid, sunum salonu vb. üniteler BKVKK’nca onaylanacak projede yer alması koşuluyla yapılabilir.”

PLAN DEĞİŞİKLİĞİ ONAMA SINIRI

Öneri 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Notu İlavesi Değişikliği

7.1. PLAN KARARLARI

26.05.2022 tarih ve 11367 sayılı Kurul kararı ile uygun bulunan Mollagürani Mahallesi, 5009 adada bulunan Arkeopark Alanına ilişkin “Arkeopark alanlarında müzecilik faaliyetlerinin sürdürülebilmesine yönelik ziyaretçi karşılama ünitesi, müzecilik eğitime yönelik kütüphane(kitaplık), güvenlik noktası, tuvalet, lavabo, mescid, sunum salonu vb. üniteler BKVKK’nca onaylanacak projede yer alması koşuluyla yapılabilir.” şeklinde plan notu ilavesini içeren öneri plan notu değişikliği, “BKVKBK Kararı alınmadan uygulama yapılamaz.” notunun eklendiği şekliyle hazırlanmıştır.